

(TÜRK DIŞ POLİTİKASINA DESTEK GAYELİ) ENERJİ & GÜVENLİK ŞİRKETLERİ MODELİ

Oğuzhan Akyener / TESPAM Başkanı

Günümüzde gittikçe gerilen uluslararası ortam, küresel ölçekte artış gösteren farklı ölçeklerdeki tehditler ve değişen güç dengelerinin getirdiği kırılganlık; cihanşümul hedefleri olan devletler için büyük risklerin yanı sıra önemli fırsatların da mevcudiyeti anlamına gelmektedir.

Güçlenen, bölgesel gelişmelere kararlılıkla müdahale eden, özellikle askeri teknolojiler alanında geliştirdiği kapasitesi ve bunun da sağladığı kabiliyetler ile sağlamlaştırdığı milli duruşu ve vizyonu doğrultusunda medeniyet coğrafyasına sahip çıkmak isteyen Türkiye için değişen dünya düzeninin doğurduğu fırsatlar çok önemlidir.

İlgili fırsatların yanı sıra, ciddi risklerin de bulunduğu bu değişken ortamda, Türkiye'yi de ziyadesiyle meşgul eden önemli sorunlar bulunmaktadır.

- Suriye iç savaşı,
- Irak'ta bir türlü nihayet bulmayan çatışma ortamı ve Kasım Süleymani operasyonu akabinde iyice artan gerginlik,
- Doğu Akdeniz'deki bloklaşma ve Kıbrıs sorunu, Ülkemize karşı örgütlenmeye çalışılan Suudi Arabistan, Mısır ve BAE'nin başını çektiği kirli Arap ittifakı,
- ABD'nin algı operasyonu malzemesi haline getirmesi sebebiyle, daha da hassas bir duruma gelen mazlum Doğu Türkistan,
- Filistin, Lübnan, Yemen, Arakan, Somali, Sudan

Ve en son olarak da Libya'da yaşanan gelişmeler Türkiye'nin eş zamanlı olarak uğraşması gereken sorunların ne denli zor ve geniş ölçekli olduğunu gözler önüne sermektedir.

Türkiye'nin kıt kaynaklarla ve büyük zorlukları göze alarak çözmeye niyetlendiği bu sorunlar dâhilinde dikkate alması gereken bazı önemli hususlar bulunmaktadır. Bunlar arasında ivedilikle vurgulanması gereken iki konu;

- 1) Türk devletini, hidrokarbon kaynaklara haiz zor coğrafyalarda, gayri resmi olarak temsil edecek bir petrol şirketi ve
- 2) Zor coğrafyalarda güvenliği sağlayacak, bunu yaparken de ilgili petrol şirketi ile entegre çalışabilecek, yüksek donanım ve hareket kabiliyetine sahip, paramiliter yapıda bir askeri güvenlik şirketidir.

Rakipleri (1800'lü yıllardan beri kurdukları büyük petrol şirketleriyle) 1900'lü yılların başından beri medeniyet coğrafyasını "petrol" gayesiyle sömürüyorken, artık Türkiye'nin "sömürgeci algısı

oluşturmamak” gibi masum bir yaklaşımın arkasına sığınarak, oyunun dışında kalması hiç de doğru bir yaklaşım değildir! Bu ifadede kastımız, ülkemizin de diğer emperyalist devletler gibi enerjiyi bir kaos aracına dönüştürerek, toplumları sömürmesi değildir. Kastımız; medeniyet coğrafyamızdaki enerji kaynaklarının toplumsal huzuru tahsis etmede nasıl kullanılabileceğini göstermesidir! Bunu yaparken de, güvenlik ile ilgili gerekli finansmanı, enerjiden temin edebilecek bir modeli oluşturabilmesidir.

Unutulmamalıdır ki, enerji kaynakları açısından zengin olan birçok ülkede, bir enerji şirketi ile var olmak, bir büyükelçilik ile var olmaktan dahi çok daha etkili ve yerindedir.

Çünkü dünya üzerindeki enerji kaynakları açısından zengin ülkelerin çoğunda;

- a) Kurumsallaşmamış devlet sistemi,
- b) Kural dışı, gayri resmi ve esnek / hızlı karar alma ile yakalanabilecek fırsatlar ve imkânlar,
- c) Enerji ihracatına bağlı ekonomi,
- d) Doğal olarak, bu ihracata bağlı siyasi hedefler ve politikalar bulunmaktadır.

Yani böylesi bir ülkede vize verme, resepsiyon tertipleme, gelen küçük çaplı (çoğu gıda veya inşaat sektöründen) yatırımcılara yol gösterme dışında bir işlevi bulunmayan büyükelçiliklere nazaran,

- a) Ülkenin can damarı olan enerji alanında faaliyet gösteren,
- b) Bu sayede ülkenin siyasetine, ekonomisine, askeri stratejilerine kadar geniş bir alandaki tüm gelişmelere yön veren **enerji alanındaki** her hamleyi takip eden,
- c) Bu hamlelere işin içinde olması hasebiyle yön vermeye çalışabilen,
- d) Bu sayede farklı gayri resmi pazarlık ve müzakerelere de girebilen,
- e) En zor ve riskli lokasyonlarda dahi varlık gösterebilen,
- f) Bu varlığı gösterirken, sosyal yardımlaşma ve güvenlik gerekçeleri adı altında her türlü istihbarat ve misyonerlik faaliyetlerini yürütebilen, hatta sondaj – kuyu tamamlama gayeli ülkeye patlayıcı türlerini dahi yasal yollarla sokabilen,
- g) Toplumsal sinir uçları ile sürekli temasta kalabilen,
- h) Tüm bunları yaparken de, gayri resmi hamlelerine sürekli ticari bir kılıf bulabilen,
- i) Ayrıca girdiği her alanda büyük karlar elde edebilen,
- j) Bağlı bulunduğu devlet tarafından görevlendirilecek her özel nitelikli personeli danışman kimliği ile rahatlıkla istihdam edebilen,
- k) Ülkenin ilgili bölgedeki hedefleri için kolaylıkla örtülü bütçeler ayırabilen,
- l) Aynı koşullarda faaliyet gösteren rakipleri ile aynı şartlarda mücadele edebilen,

m) Güvenlik ihtiyacını karşılamak için de her türlü ekip, ekipman ve mühimmatı ilgili ülkeye/bölgeye rahatlıkla sokabilen güçlü enerji kurumları ve şirketlerine sahip olmak bir devlet için çok daha fazla öneme haizdir.

Özellikle bu devlet; cihanşumul hedefleri olan, medeniyet coğrafyasında etkin olmak isteyen ve neredeyse bütün medeniyet coğrafyası (dünya hidrokarbon kaynaklarının neredeyse %56'sı ile) enerji kaynakları açısından zengin ülkelerden oluşan Türkiye ise; konu çok daha önemli hale gelmektedir.

Kısacası Türkiye'nin medeniyet coğrafyasında etkin olmasının da, içerisinde bulunduğu bu sorunları çözebilmesinin de anahtarı enerjidir.

Bunun için ihtiyacı olan; ortaya koyacağı yeni bir enerji vizyonu ve güvenlik modelini yürütecek kurumsal bir yapılanma ile eş zamanlı olarak, kendisini uluslararası arenada (gayri resmi olarak) temsil edebilecek özel kurumlara sahip olmaktır.

Aksi halde Suudi Arabistan'a, Katar'a, Kuveyt'e, Türkmenistan'a, Kazakistan'a ve diğer ilgili kardeş ülkelere yapılan üst düzey resmi ziyaretlerde enerji yerine inşaat şirketlerini takdim etmek, etki alanını hedeflenen ölçüde genişletmeyecek ve ülkenin enerji alanındaki bağımlılığına bir çözüm üretmediği gibi yeni enerji vizyonuna da katkı sağlamayacaktır.

Küresel alanda etkili olan bütün büyük devletler, ilgili coğrafyalarda öncelikle enerji alanında faaliyet gösteren kurumları ile varlık göstermekte ve dengeleri lehlerine yönlendirebilmektedirler. Hatta bu kapsamda bölgesel olarak istedikleri algıyı da oluşturabilmektedirler.

Tüm bunların yanı sıra da yerine göre ülke politikaları ile çelişen ticari hamlelerin dahi içerisinde yer alarak, daha farklı bir hareket kabiliyeti dahi kazanabilmektedirler.

Şöyle ki,

- a) bir ABD'li şirketin ya da Avrupalı şirketin Rusya'da gaz üretmesi,
- b) bir Rus şirketin AB'nin enerji çeşitliliğine katkı sağlayacak projelerde yer alması,
- c) ülkenin sözde savaş halinde olduğu terörist gruplar ile yine aynı ülkenin petrol şirketlerinin ticaret yapıyor olması gibi örnekler çelişkinin ardındaki farklı hesapların varlığını göstermektedir.

Bahsi geçen ticari hamlelerin çoğunluğunun ekonomik olmasının yanı sıra, ilgili ülkeler bu tarz şirketleri ile yerine göre düşmanın dahi hamlelerini daha iyi analiz etme ve rakipleri arasında da varlık gösterme şansı elde edebilmişlerdir.

Hatta öyle ki, bazı petrol şirketlerinin hamle ve söylemleri ile ilgili ülkeler, hiç bir siyasi manevra yapmadan, sadece algı yönetim süreçlerini finanse ederek lehlerine stratejiler gerçekleştirebilmiştir.

Unutulmamalıdır ki, petrol şirketleri sayesinde ülkeler gayri resmi olarak hiçbir mevzuata tabii kalmadan, çok esnek ve etkin adımlar atabilme kabiliyeti kazanabilmektedir.

Bunlar gibi Türkiye de; Kuzey Irak'ta, Kuzey Suriye'de, Arakan'da, Suudi Arabistan'da, Mısır'da, İsrail'de, İran'da, Rusya'da, ABD'de, Somali'de, Lübnan'da, Kuzey Denizi'nde, Doğu Türkistan'da, Libya'da

Katar'da Kuveyt'te gerçekten etkin olarak enerji sektöründe faaliyet gösteren kurumlara sahip olursa, muhakkak ki dengeleri lehine çevirebilmek için yepyeni imkânlar elde edebilecektir.

Dolayısıyla cihanşümul hedefleri olan Türkiye'nin enerji güvenliği tanımlamasını küresel hedefleri çerçevesinde revize ederek yeniden yorumlaması ve bunun hemen akabinde enerji alanında faaliyet gösteren çok sayıda güçlü kuruma sahip olma yolunda girişimlerde bulunması gerekmektedir.

Suriye, Libya ve Kuzey Irak bu gaye ile başlanılabilecek ilk adım için yegâne fırsatlar sunmaktadır. Türkiye Suriye'de kazandığı "paramiliter yapılar oluşturarak koordine edebilme" kabiliyetlerini enerji takviyesi ile güçlendirdiğinde, elde edebileceği kaynaklarla, ilgili bölgelerde:

- Güvenliği rahatlıkla tesis edebilecek,
- İhtiyacı olan finansı kolaylıkla sağlayabilecek,
- İlgili finans ile bölgenin güvenliğini tesis ettiği gibi, yeniden imarı için de projeler yürütebilecek,
- Bütün dünyaya enerjinin bir sömürü aracı olarak değil, bir huzur aracı olarak nasıl kullanabileceğini gösterebilecek,
- İlgili bölgeye de Türk devletinin nasıl huzur getirebildiğini yaşatarak kanıtlamış olacaktır.

Aksi halde bu zorlu süreçte altında kalacağı finansal yükü karşılamakta zorlanacak, gerçek emperyalistlerin, ülkemizi sanki emperyalistmiş gibi oluşturmaya çalıştıkları algı süreçlerine dahi müdahalede yetersiz kalabilecektir.

Bu sebeple Türkiye'nin ilk adım sonrasında çok sayıda bu minvalde enerji şirketine ve bu şirketlere takviye sağlayacak askeri güvenlik şirketlerine ihtiyacı bulunmaktadır.

Yukarıda sorunlu bölge olarak ifade edilen ülkelerin veya coğrafyaların tamamının enerji ile öne çıktığı bir gerçektir. Bu hakikat göz önünde bulundurularak, bir an önce hayata geçilmelidir.

TESPAM olarak bu minvalde izlenebilecek yol haritaları, adımlar, öncü stratejiler ile ilgili çok sayıda çalışmamız bulunmaktadır. Ayrıca Suriye, Libya ve Kuzey Irak'ta hangi hamlelerin yapılması gerektiği de tasarlanmıştır.

Her daim vurguladığımız gibi, ilgili enerji şirketlerini hayata geçirebilmek için gerekli olan finansman inşaat şirketlerinde bulunmaktadır. Türkiye için ilk adım belki de: "müteahhitlerini artık petrolcü yapmaya zorlamaktır!"